

BAS&BOS kijken tv

Renate van der Bas

Van Bambi naar Bowie, emotie troef in finale 'Zomergasten'

Zomergasten' met Ivo van Hove werd een gedenkwaardige seizoensafsluiter, dankzij een gast die wilde fascineren en inspireren. Zijn fragmentkeuze illustreerde perfect hoe de toneel- en operaregisseur zich voortzweept in een manische zoektocht naar zelfontwikkeling en het benutten van je talent.

In het eerste halfuur leerden we Van Hove (1958) kennen als apothekerszoon in een Belgisch plaatsje vol boeren en mijnwerkers, met het gevoel dat er meer moest zijn in de wereld. De jonge Ivo voelde zich 'niet gezien' en had daar blijkbaar als jong kind al wel behoefte aan. Hij was er dus niet rouwig om toen hij naar kostschool werd gestuurd. Daar was een toneelclub en kon hij het fenomeen exploreren dat hij had ervaren bij de Disneyfilm 'Bambi': de macht van kunst. Kunst kan recht naar je hart gaan, kunst kan je laten voelen.

Er zat dan ook geen tv- of filmfragment tussen dat niet ontroerde. Vrijwel allemaal maakten ze hongerig de complete film of documentaire te zien. Zoals 'Die Frau mit den 5 Elefanten', over Dostojevski-vertaalster Svetlana Geier. We zagen een broze grijze dame, filosoferend over het leven terwijl ze huishoudelijke klusjes klaarde. Ze snippert een ui en wijst erop dat uien geen middelpunt hebben. In een paar magische zinnen legt ze uit hoe Dostojevski's schrijfstijl lijkt op een ui en wij mensen eigenlijk allemaal wel. Briljant associatief denken: Van Hove toonde zich verpletterd door zoveel levenskunst en als kijker kwam je even los van het aardse bestaan.

Ook onvergetelijk, een fragment over de groepsdynamiek in de band Metallica waarin het ene bandlid pijnlijk eerlijk tegen het andere bandlid zegt: "Als ik bedenk dat ik jou vandaag weer ga zien, dan denk ik: *fuck*." Ai. Hoever kun je gaan in het doorgeven van gevoelens, wanneer liefde en haat zo dichtbij elkaar liggen?

Maar ook, hoe ver kan een regisseur gaan in het doorzetten van een creatief idee, wetend dat genialiteit grenst aan waanzin? Krankzinnig was het fragment uit 'Burden of Dreams', waarin filmmaker Werner Herzog voor zijn 'Fitzcarraldo' met opzet een grote boot tegen de rotsen laat slaan op een gevaarlijke rivier in Peru. De film heeft levens gekost.

Deze hete waanzin bevroor meteen weer via een fragment over de cruciale rol die filmmaker George Stevens speelde bij het vastleggen van de gruwelen in Dachau. Ook roemde Van Hove de manier waarop Nederland de slachtoffers van de MH17 onthaalde met de theatrale rouwstoet over de snelweg.

Ivo van Hove is een man die zijn eigen producties gemaskerde autobiografieën noemt. Die gruwelt van een bijnaam die zijn ijzige karakter zou benadrukken. Als een echte vakman ontmaskerde de regisseur zich-

Als een echte vakman ontmaskerde de regisseur zichzelf op het laatste moment

zelf op het laatste moment door zijn emotionele achilleshiel te laten zien: David Bowie. De eigenzinnige artiest die alles belichaamde wat Ivo wilde zijn, wilde zeggen, wilde doen. Die stervende nog altijd perfectie nastreefde. Van Hove hield de ogen niet droog bij het weerzien met zijn muze.

Beelden van Van Hoves eigen werk zagen we niet, presentatrice Janine Abbring nam hem ook niet de maat. Net zo gefascineerd door zijn fragmenten speelde ze de veilige rol van aangever. Van Hove was de baas.

Van Hove was de baas, in de seizoensafsluiting van Zomergasten.